

[A. Svensson.]

en Skitse af Pastor Smith, Øsby, der har været en af den sønderjyske Befolknings mest trofaste Talsmænd i Saneringspørgsmaalet. Udvalget er tænkt sammensat saaledes, at Statsministeren vælger Formanden, medens Rigsdagen vælger 5 Medlemmer, et for hvert af de udvalgsberettigede Partier og et for det tyske Mindretal. Jeg tror nemlig, det vilde være en afgørende Fejl, hvis ikke ogsaa det tyske Mindretal blev draget med ind i dette Saneringsarbejde; dels skal Saneringen naturligvis komme hele den sønderjyske Befolkning til gode, det tyske Mindretal medindbefattet, og dels er det mig om at gøre, at Mindretallet, idet det bliver medbestemmende, saa ogsaa bliver medansvarligt for det Resultat, der kommer ud af det. Der vælges dernæst efter Indstilling af de paagældende sønderjyske Erhvervssammenslutninger to Repræsentanter for Landbruget, hvorved forstaaes en Repræsentant for den nye Landbrugsorganisation, L. S., og en for de gamle Landbrugsorganisationer, Landboforeningerne og Husmandsforeningerne. Endvidere vælges der en Repræsentant for henholdsvis Handel, Haandværk, Industri og Fiskeri. Fra saavel Landbrug som Haandværk foreligger som bekendt indtrængende Henstillinger om nu endelig at gøre Alvor af en Sanering, specielt for de sønderjyske Landsdele. I en Henvendelse til Statsministeren saa sent som den 26. Oktober i Aar, underskrevet af L. S., Fælleslandboforeningen for Nordslesvig og De samvirkende sønderjyske Husmandsforeninger, hedder det, at selv om Regeringen og Rigsdagen i den nærmeste Fremtid finder Veje og Midler til Imødegaaelse af Krisen for hele Landet, vil disse ikke være tilstrækkelige til at afhjælpe det økonomiske Tryk, der hviler over denne Landsdel. Man maa derfor, fortsættes der, anse det for meget paakrævet ikke alene af Hensyn til de sønderjyske Landbrugere, men lige saa meget af Hensyn til en rolig Udvikling i Grænselandet, at en gennemgribende Gældsregulering finder Sted saa hurtigt som muligt for derved at hjælpe Landbrugserhvervet paa lige Fod med det øvrige Land.

I en Henvendelse af en tidligere Dato til Regering og Rigsdag fra Fællesforeningen af sønderjyske Haandværkerforeninger gøres tilsvarende opmærksom paa den Nødtilstand, som Haandværket, ikke mindst Landhaandværket, befinder sig i under de nuværende Forhold. Den forhaandenværende Akkordlovgivning tvinger, hedder det i denne Skrivelse, Gang paa Gang Haand-

værkere, der i Forvejen er blottet for Reserver, til at gaa med til Akkord og dermed Afskrivning af Tilgodehavender, som de ikke har Raad til at afskrive. Man anmoder derfor Regering og Rigsdag om at stille sig imødekommende over for Tanken om et sønderjysk Udvalg, om ogsaa at lade Haandværket være repræsenteret i et saadant Udvalg samt herunder at undersøge Muligheden af Eftergivelse af de Laan, der er opnaaet gennem Sønderjyllands Laanekasse, da Haandværket ikke ser sig i Stand til at forrente og afdrage disse, som Forholdene ligger i Øjeblikket. I en senere Henvendelse suppleres dette derhen, at man andrager om et almindeligt Moratorium foreløbig for to Aar for Renter og Afdrag til Sønderjyllands Laanekasse.

Endelig vælges der til det foreslaaede Udvalg en Repræsentant for Mark-Hypotekforeningen og Foreningen af sønderjyske Mark-Sparere. Det kan ikke nægtes, at mange sønderjyske Mark-Hypotekejere og Mark-Sparere uforskyldt har lidt store Tab ved den tyske Marks Sammenbrud, skønt den danske Stat gennem Valutaudligningen har søgt at afværge de værste Haardheder. Det er et overmaade ømtaaligt Problem, her er Tale om, men vi har fundet det rimeligt, at der blev givet de før nævnte Organisationer Lejlighed til at fremlægge deres Materiale og fremsætte deres Synspunkter inden for det eventuelle Udvalg.

Det er betegnende, at der endelig ogsaa eksisterer en Forening til Erhvervelse af tabte Hjem i Nordslesvig. Den bestaar af Folk, der allerede er slaaet ud. Om end generelle Foranstaltninger ellers vil være at anbefale, mener jeg, at det her vil være paa sin Plads at foretage en individuel Undersøgelse for muligvis at bøde lidt paa den Skæbne, der er overgaaet de paagældende.

I § 2 foreslaas det, at Udvalgets Arbejde først skal samle sig om Forslag til øjeblikkelige Foranstaltninger og derefter om de virkelige Saneringsforanstaltninger. Sønderjyllands Kreditforening har, efter hvad der foreligger oplyst for mig, paa nuværende Tidspunkt 1 350 Restancer fra Juni Termin til Inkassation, og der er ca. 1 000, som har faaet Henstand til en bestemt Dato i denne eller næste Maaned. Man regner med, at op imod 40 pCt. af de sønderjyske Landmænd efter Nytaar vil staa i Restance med Renterne for Juni Termin, det vil sige, at for et meget betydeligt Antal Ejendomme staa Akkord og Tvangsauktioner for Døren, hvis ikke der træffes forebyggende Forholdsregler, indtil